

Beste mensen, geachte aanwezigen. Welkom hier in Arminius, welkom hier namens WORM, Instituut voor Avantgardistische Recreatie. Welkom allemaal, bij deze eerste tirade vanaf de kansel. En deze tirade gaat Hilversum. Dat wil zeggen: Hilversum, als stad van de publieke omroep.

Wij van WORM zeggen: Weg met Hilversum. Weg met de publieke omroep.

We hebben het hier dus over het Hilversum van de publieke omroep. Ja, het Hilversum van de private omroep bestaat ook, maar daar gaan wij ons niet druk over maken. Privé is nu eenmaal privé. Hoe het zakenleven met zijn centen omgaat, daar hebben wij immers niks over te zeggen: ze doen maar.

Maar: als wij telkens weer de publieke omroep door de schutting zien gluren bij de private omroep, en als de publieken daarbij staan te hijgen en te schuren te frottelen dat het een aard heft, dan vinden wij dat bedenkelijk. Ja, de publieke omroep is een beetje vies. Ze weten alles van eigenwaarde maar niks van zelfrespect, daar in Hilversum.

In Hilversum hebben ze een mediapark waar ze vier en twintig uur per dag media maken. Op drie televisiekanelen. Op zes radiozenders. En op iets van zeshonderd websites. Geen mens die dat aan kan. Geen mens, ook, die er op zit te wachten. De mensen hebben Hilversum allang opgegeven. Het zal ze ook een biet wezen dat Hilversum kwaliteit biedt: de krant biedt alvast veel meer kwaliteit.

Kwaliteit wordt in Hilversum met een vroom smoeltje uitgesproken. Vaak ook met een bezorgde blik. Ze schrijven het bij voorkeur met een hoofdletter. Kwaliteit mag je Hilversum nooit afnemen, want dan heb je een hele kwaaië aan ze. Hilversum denkt dat de dijken breken en het Binnenhof in de hens gaat, als zij niet langer hun kwaliteit kunnen waarborgen. Ze achten zichzelf net zo onmisbaar als elektriciteit. Of als de riolering.

Vroeger dreigden ze nog wel eens 'op zwart' te gaan, dus niet langer uit te zenden. Maar omdat niemand dat nog een bal kan schelen, rest Hilversum niets anders dan een moreel appèl. Daar zijn ze heel goed in, zo'n appèl. Als het tegen zit, brengt Hilversum ijskoud de democratie in stelling. Of trekken ze de pluriformiteitskaart.

Er was zelfs een moment, een paar jaar terug, dat de hakjes en de zakenschoenen uitgingen, omdat Hilversum op het stof van het Malieveld reuring ging maken. "Waarom wordt Hilversum toch zo gehaat", vroeg de meest gehate presentator van Nederland, Sven Kockcelmann, zich toen af.

Het antwoord is: afstomping. Iedereen is Hilversum en zijn onophoudelijke kwaliteit moe, doodsmoe. Elke dag weer stort de publieke omroep alle beschikbare kanalen ongevraagd vol met kwaliteit, alsof alles wat vrijelijk stroomt met kwaliteitsbeton gedempt moet worden. Hilversum rolt zichzelf elke dag weer kamerbreed over de natie uit –en denk maar niet dat ze ook maar iets ontgaat. Er hoeft maar schurft uit te breken in een asielzoekerscentrum of ook Hilversum weet het te melden.

Niets ontgaat ze dus. Maar dat wil niet zeggen dat daarmee ook alles aan bod komt. Het moet in Hilversum namelijk wel leuk blijven. Als Hilversum aandacht besteed aan moderne kunst, leren we dat ook moderne kunst best leuk kan zijn. Als Hilversum aandacht besteed aan schrijvers, leren we de mens achter de schrijver kennen, die een stuk aardiger dan zijn werk blijkt te zijn. Het gaat bijna nooit over de hoofdzaken, maar altijd over de bijzaken. De grootste vrienden van Hilversum zijn dan ook de Traan en het Schandaal.

Niemand zegt dat het zo moet. Alleen Hilversum zegt dat het zo moet. Sterker nog: de publieke omroep zegt doodleuk dat het niet eens anders kán. Want in Hilversum zijn ze hun eigen maat der dingen.

Die eigen maat houdt zich op tussen het volk en de politiek. Hilversum kan niet zonder het één, noch zonder de ander. Bij het volk komen ze schooiën om tientjesleden, dat spekt hun clubkas. Daarvan bakken ze katholieke kroketjes en drukken ze vrijzinnige omroepgidsen. Met al die tientjes koopt Hilversum eigenwaarde -meer eigenwaarde dan een mens aan kan.

Van Den Haag krijgt Hilversum geld. Gratis geld. Sterker nog: heel veel gratis geld. Wie het Mediapark betreedt, ziet hoe de welvaart er ver over de broekriem bungelt. Het gezanik na elke bezuiniging is nooit van de lucht, maar er is meer dan zat geld voorhanden om nog steeds een voortreffelijke publieke omroep op te tuigen. En toch is Den Haag de vijand. De staatssecretaris die al dat gratis geld doneert, Sander Dekker, kan amper plaatsnemen bij De Wereld Draait Door of hij wordt afgezekend als een schooljongen, die te vroeg naar bed moet om alle goede programma's te bekijken.

Het lastige is: niemand houdt van Hilversum, maar Hilversum houdt wel van zichzelf. Het vrijt elkaar daar dagelijks op aan de tafels van hun talkshows, waarin ze bloemen en complimenten uitdelen aan elkaar. Hilversum hitst de gemoederen in stad en land op als er eens iets dreigt te gebeuren, bijvoorbeeld in Haren. En met succes –de pleuris brak er uit als nooit tevoren. Als Hilversum dan daar op wordt aangesproken, ook door de meest terzake kundigen, is er uiteindelijk één reflex die alles doodslaat: “U weet niks van televisiemaken”, zeggen ze dan bij de omroep. Want televisie heeft zijn eigen ondoorgrondelijke wetten, die alleen in Hilversum zelf doorgrond worden.

Maar iedereen kan de wetten van Hilversum met gemak doorzien. Iedereen ziet hoe het draait om de aandelen kijk- en luistercijfers. En iedereen weet dat de publieke omroep daarmee vuile handen maakt, behalve de publieke omroep zelf. Die blijft verkondigen dat publiek gelijk staat aan volks en dat de omroepwetten nu eenmaal dwingen tot de grootste gemene delers.

Maar die wetten praten ze elkaar aan. Die komen niet uit Den Haag, en ook niet vanuit de volkswil. De wetten van Hilversum bestaan alleen maar omdat de omroepen weigeren zichzelf op te heffen. De wetten van Hilversum zijn het gevolg van hun eigen, onderlinge wantrouwen.

Er is geen publieke instelling in heel Nederland die op dusdanige manier zijn publieke taak verkwanselt. Was de NS in handen van de publieke omroep, dan kwam er geen gehandicapte meer de trein in: veel te duur en omslachtig al die rolplanken, laat ze voortaan maar met een taxi gaan. Dat is het dagelijkse cynisme van Hilversum.

Daarom had de staatssecretaris de omroepen op moeten heffen. Allemaal. Zodat we ook voor eens en altijd verlost zijn van dat parmantige gesnoef over hun eigenheid. Want eigenheid hoort helemaal niet thuis bij een publieke omroep. Of het gebrul over hun kijkcijfers en daarmee hun maatschappelijk belang. Want het één zegt helemaal niks over het ander. Om nog te zwijgen van hun journalistieke functie, die uit handen is gegeven aan de wetmatigheden van televisie entertainment. Hoe fijn zou het niet zijn, daarvan simpelweg verlost te worden?

De overkoepelende NPO, u weet wel, het overkoepelende orgaan, leek de aangewezen kandidaat om de doodsteek toe te brengen. Maar in Hilversum schromen ze er niet voor terug deze huisbaas

na werktijd met de knuppel in de achterzak aan de poort op te wachten. De NPO kan nog niet de vinger opsteken of Hilversum vliegt er alweer in met gestrekt been en gebalde vuisten. Het zijn vechtersbazen.

Ja, Hilversum is als het rapalje van de F-side, dat de aanstaande degradatie van hun club niet kan verkroppen. Hilversum hitst het volk op. Ze bedreigen hun meerderen. Ze spugen op hun weldoeners. Oog voor de kleintjes hebben ze niet. Als het zo uitkomt, vleien met ze met hun lage kosten. Als het even niet zo uitkomt, schreeuwen ze moord en brand over hun geldtekort.

En ze stoppen daar niet mee. Hoe hoger het water komt, hoe harder ze nut en noodzaak van zich afbrullen. We krijgen ze niet stil. Tenzij de stekker er uit gaat. Hef ze op. Allemaal. Zonder uitzondering.

Daarom: Weg met Hilversum. Weg met de publieke omroep.

Dankuwel.